

Συνοπτική παρουσίαση

Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης για τις Περιφερειακές ή Μειονοτικές Γλώσσες τέθηκε σε ισχύ στην Κύπρο το 2002 και εφαρμόζεται για την Αρμενική και την Κυπριακή Μαρωνιτική Αραβική γλώσσα, σύμφωνα με το Μέρος II (Άρθρο 7).

Η Κυβέρνηση της Κύπρου και όλες οι σχετικές κρατικές αρχές υλοποιούν τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει βάσει του Χάρτη και συνεχίζουν να υποστηρίζουν τους ομιλητές των μειονοτικών γλωσσών καθ' όλη τη διάρκεια του εβδομίου κύκλου παρακολούθησης. Λαμβάνοντας υπόψη τον κρατικό προϋπολογισμό, η συνολική οικονομική στήριξη των κρατικών αρχών είναι καλά δομημένη και ολοκληρωμένη. Η κυβέρνηση συνέχισε να χρηματοδοτεί δραστηριότητες εκμάθησης και διδασκαλίας των γλωσσών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, καθώς, και τη χρηματοδότηση των σχετικών σχολικών εφορειών, σχολικών δραστηριοτήτων, ετήσιων θερινών κατασκηνώσεων και άλλων σχετικών εκδηλώσεων. Παράλληλα, συνέχισε να χρηματοδοτεί τη συντήρηση των σχολικών κτηρίων και των υφιστάμενων πολιτιστικών ιδρυμάτων. Επιπλέον, υποστήριξε τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων όπου μπορούν να χρησιμοποιούνται μειονοτικές γλώσσες, όπως τη λειτουργία του Κέντρου Συνεργασίας Κορμακίτη που φιλοξενεί πλέον την ετήσια καλοκαιρινή κατασκήνωση για παιδιά Μαρωνιτών, καθώς και του Δημοτικού Σχολείου Κορμακίτη για παιδιά Μαρωνιτών στο ιστορικό χωριό Κορμακίτης, που βρίσκεται σε περιοχή που δεν τελεί υπό τον ουσιαστικό έλεγχο της Κυπριακής Κυβέρνησης. Η διαβούλευση με εκπροσώπους των ομιλητών των προστατευόμενων γλωσσών, καθώς και με τους εκλεγμένους Αντιπροσώπους τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων είναι τακτική και γόνιμη και οι απόψεις τους λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό των κρατικών πολιτικών και την εφαρμογή των κρατικών υποχρεώσεων σύμφωνα με τον Χάρτη. Η Κυβέρνηση της Κύπρου συνέχισε τις ενέργειες ευαισθητοποίησης για τους Αρμένιους και τους Μαρωνίτες, την ιστορία, τον πολιτισμό και τη γλώσσα τους στην κυπριακή κοινωνία.

Η Αρμενική γλώσσα που προστατεύεται στην Κύπρο είναι η Δυτική Αρμενική. Είναι γλώσσα που διδάσκεται στην προσχολική, την πρωτοβάθμια και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση εδώ και πολλά χρόνια. Κατά τη διάρκεια του τρέχοντος κύκλου παρακολούθησης αυξήθηκαν οι προσπάθειες για την επέκταση της διδασκαλίας των αρμενικών τόσο σε επίπεδο σχολικών ωρών όσο και στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η Κυπριακή Μαρωνιτική Αραβική γλώσσα κινδυνεύει με εξαφάνιση. Εξακολουθεί να διδάσκεται μόνο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με περιορισμένες ώρες και ως προαιρετικό μάθημα. Η επέκταση της διδασκαλίας της, τόσο σε ώρες όσο και σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, είναι επί του παρόντος δύσκολη, λόγω της έλλειψης καταρτισμένων εκπαιδευτικών. Η Κυπριακή Κυβέρνηση καταβάλλει προσπάθειες στήριξης – και σε οικονομικό επίπεδο – για τη διατήρηση αυτής της αρχαίας γλώσσας που έχει άγραφη, προφορική παράδοση. Η υλοποίηση του ερευνητικού προγράμματος για την Κυπριακή Μαρωνιτική Αραβική γλώσσα, που ονομάζεται Σχέδιο Δράσης για την Αναζωογόνηση και την Ενδυνάμωση της Κυπριακής Μαρωνιτικής Αραβικής γλώσσας, συνεχίστηκε με την υποστήριξη των κρατικών αρχών. Ωστόσο, χρειάζονται πιο αποφασιστικά και επείγοντα μέτρα για να επιτευχθεί η αναζωογόνηση αυτής της γλώσσας.

Τα επιστημονικά ερευνητικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Κύπρου που στοχεύουν στη δημιουργία ενός Αρχείου Προφορικής Παράδοσης τόσο για την Αρμενική όσο και για την Κυπριακή Μαρωνιτική Αραβική γλώσσα μέσω καταγραφής της ζωντανής μνήμης, των πολιτισμικών και γλωσσικών πρακτικών, των συμπεριφορών, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των ομιλητών, είναι αξιόπαινα και θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια καλή βάση για τη δημιουργία Έδρας Αρμενικής γλώσσας, καθώς και Κυπριακής Μαρωνιτικής Αραβικής γλώσσας στο Πανεπιστήμιο. Η έναρξη ενός προγράμματος σπουδών σε αυτό το πλαίσιο θα μπορούσε να αποτελέσει ευκαιρία ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κατάρτισης εκπαιδευτικών.

Οι προσπάθειες για την κατάρτιση εκπαιδευτικών τόσο για την Αρμενική γλώσσα όσο και για την Κυπριακή Μαρωνιτική Αραβική γλώσσα θα πρέπει, σε γενικές γραμμές, να ενισχυθούν περαιτέρω. Η κατάσταση είναι επείγουσα, ιδίως για την Κυπριακή Μαρωνιτική Αραβική γλώσσα, όπου η ενεργή συμμετοχή και η στενή συνεργασία μεταξύ των εκπροσώπων των ομιλητών των προστατευόμενων γλωσσών και των κρατικών αρχών είναι ζωτικής σημασίας τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Η Κυβέρνηση της Κύπρου υποστηρίζει την ευαισθητοποίηση για τις δύο προστατευόμενες γλώσσες, καθώς και για την ιστορία και τον πολιτισμό των Αρμενίων και των Μαρωνιτών στην Κύπρο. Αυτό είναι σημαντικό και θα πρέπει να επεκταθεί σε άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της παρουσίας στα μέσα ενημέρωσης.

Η έβδομη έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων βασίζεται στην πολιτική και νομική κατάσταση που επικρατούσε κατά την επιτόπια επίσκεψη της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων στην Κύπρο τον Ιούνιο του 2024.